ש"מ בעלי חיים נדחים וש"מ דחוי מעיקרא

הוי דחוי וש"מ יש דחוי בדמים אבעי רבא

חצייך בחצי פרומה וחצייך בחצי פרומה

מהו כיון דאמר לה חצי פרומה פסקה או

דילמא מונה והולך הוא אם תימצי לומר

מונה והולך הוא חצייך בפרומה וחצייך

בפרומה מהו כיון דאמר לה בפרומה

יופרוטה פסקה למילתיה או דילמא כל ביומיה

מונה והולך הוא את"ל כל ביומיה מונה

והולך הוא חצייך בפרומה היום וחצייך

בפרומה למחר מהו כיון דאמר לה למחר פסקה או דילמא הכי קאמֶר לה קדושין

מתחלו מהאידנא ומגמר לא ניגמרו עד

למחר [©]שני חצייך בפרומה מהו הכא ודאי בחד זימנא קאמר לה או דילמא אין אשה

מתקדשת לחצאין כלל תיקו: יבעי רבא

שתי בנותיך לשני בני בפרומה מהו ∘בתר

ינותן ומקבל אזלינן והאיכא ממונא או דילמא

בתר בידהו אזלינן והא ליכא תיקו בעי רב

פפא בתך ופרתך בפרומה מהו מי אמריגן

בתך בחצי פרומה ופרתך בחצי פרומה או

דילמא בתך בפרומה ופרתך במשיכה

תיקו יבעי רב אשי בתך וקרקעך בפרומה

מהו ישבתך בחצי פרומה וקרקעך בחצי פרומה

או דילמא בתך בפרומה וקרקעך בחזקה

תיקו ההוא גברא דאקדיש בשיראי רבה

אמר לא צריכי שומא רב יוסף אמר צריכי

מסורת הש"ם

לח. יומא סד.כריתות כז. כח. תמורה כו:

זבחים יב. נט, ב) ן"ופרוטה"

ליתה בכת"י וברש"י, ועיין

ריננו בכנו הכנו לעיק רש"ש], ג) [ע' תוס' זבחים ל. ד"ה דבריו], ד) ["נותן" ליתא

בכת"ין. ה) ובכת"י נוסף: מי

למרינן], ו) [עיין חוס' לקמן ט ע"א ד"ה והלכתא, ובמהרש"א

שם דלתום׳ לא גרסינן "נמנ"], ז) [ברש"ר רי"ף: שמאום], ק) [בדפו"ר: ונשתמד, וכן

בהמשך], ט) [משלי כל, ועיין חולין ה ע"א - ע"ב], י) [עיין כריתות כו ע"א

ובשטמ"ק שס], כ) [ממורה יג ע"א], ל) [בדפו"ר: לי. ועיין מהרש"ל], מ) [ושם ד"ה ש"מ],

נ) ומומפחל מחורה פ"בו.

ל) [עוספעות תנחלט פיב], ס) [גדפו"ר: דסגרי], ע) [שם יט ע"ב], פ) [לקמן נא ע"א],

ל) ואל"ל מודה רבה דלריכיו

ק) [אנ"ל דלישנא], ר) [ט ע"א

ד"ה והלכתא],

בעלי חיים נדחים. אם נדחו ידחו לעולם ואיכא למ"ד (ביומא דף סד.) אין דיחוי אלא בשחוטין אבל בעלי חיים שנדחו חוזרים ונראין ולדידיה קריבה הך בהמה כשחור ולקח חליה: דיחוי מעיקרת. כגון זו שמתחילת הקדישה לא נראית ליקרב ואיכא למ"ד (בסוכה דף לג:)

דפליג ואמר אין דיחוי אלא בנראה ונדחה: יש דיחוי בדמים. יש תורת דיחוי בדבר שאינו קדוש אלא לדמיו כגון זו שמתחלה לא הקדישה אלא לדמיה שתמכר ויקדשו דמי חליה שהרי ליקרב לחלאין לא היתה ראויה ואפ״ה חל עלה תורת דיחוי לדחות מעל המזבח לעולם ולא אמרינן אין דיחוי אלא בדבר שהוקדש לגופו ליקרב: פסקה. והוה ליה כמקדש לחלחין: מונה והולך הוא. ורישא דמילתא אמסקנא נמי קאי ולאו לחצאין הוא דהא חצי פרוטה לאו בר תפיסה הוא: כיון דאמר בפרוטה פסקה. ולא היה תחילת דבורו אלא לחליה וטעה לומר שמקדשין לחלאין: כל ביומיה. הואיל ובדעתיה לגומרו היום: לשני בני. והם גדולים ועשאוהו שליח להדש: או דילמא בתד בפרוטה. דמידע ידע דבבליר מפרוטה לא מקדשה ופרתו לא אמר על פרוטה אלא שתקנה לו כשימשכנה: קרקעך בחזקה. כשאחזיק בה: לא לריכי שומא. שישומו אותן שמאים קודם שתקבלם: לריכי שומא. וכיון שלא שמאום מחלה אינה מקודשת לדמפרש ואזיל: בכל דהו. התקדשי לי בהן כמו שהן דלא לריכי שומא דבליר מפרוטה לא שוו: אי דהמר. התקדשי לי בחמשים זוו והרי לך אלו בדמיהם: ושוו חמשין. מיהו לא "שמאוה בקיאים קודם לכך:

שומא אי דאמר לה בכל דהו כולי עלמא י פוס לה חמשין ולא שוו חמשין לא פליגי דלא צריכי שומא אי דאמר הא לא שוו כי פליגי דאמר חמשין ושוו חמשין ירבה אמר לא צריכי שומא דהא שוו חמשין רב יוסף אמר צריכי שומא כיון דאיתתא לא בקיאה בשומא לא סמכה דעתה איכא דאמרי בכל דהו נמי פליניי רב יוסף אמר שוה כסף הרי הוא ככסף מה כסף דקיץ

518

כיולא בה ולא נהירא דהא בכריתות (דף כת.) גבי מטמא מקדש עשיר שהפריש קן לכבשתו והעני הואיל ונדחה ידחה גרסינן נמי ש"מ תלת כמו בשמעתין והתם ע"כ אין לפרש קדושת דמים מדחה התמורה דאין תמורה בעופות 🕫 אלא ע"ר היינו קדושה ואינה קריבה וא"ת למה ליה י לרבי יוחנן לאשמועינן הני מלת מילי הא שמעינן לה בפרק מי שהיה טמא (פסמים דף מח.ש) ויש לומר משום דפלוגתא היא בפרק בתרא דכריתות (שם) דפליגי בה רבי שמעון בן יוחאי ורבנן מייתי דברי האמוראים™ ויש לתמוה אמאי לא פריך עלה דרבי יוחנן כי היכי דפריך בסוף כריתות (שם) עלה דרבי אושעיא דאמר מטמא מקדש עשיר שהפריש קן לכנשתו והעני הואיל ונדחה ידחה דפריך עלה מרבי שמעון מההיא דאמר 🌣 המפריש נקבה [לפסחו קודם הפסח תרעה עד שתסתאב ותמכר ויביא בדמיה פסח] ילדה זכר ירעה עד שיסתאב וימכר [ויביא בדמיו פסח] ורבי שמעון אומר הוא עלמו יקרב פסח ועוד אדפריך עלה מרבי שמעון לסייעה עלה מדרבנן דקאמרי ברישא ירעה עד שיסחאבה ועוד כיון דפריך מיחידאה אדפריך מרבי שמעון דברייתא לפרוך מרבי אליעור דמתני׳ דתמורה דתנן פרק אלו קדשים (דף יח:) גבי מפריש נקבה לעולה וילדה זכר רבי אליעזר אומר הוא עלמו יקרב עולה ויש לומר היינו טעמא דפריך מרבי שמעון משום דבההיא אפילו רבנן מודו דעד כאן לא פליגי רבנן עליה אלא בדבר דשייך ביה קדושת דמים 🔍 סברי מיגו דנחתא ביה קדושת דמים נחתא ביה נמי קדושת הגוף וקדושת הגוף לא הוי שהרי אין פסח בא מן הנקבה אבל גבי קן אפילו רבנן מודו שהרי אין קדושת דמים חלה בעופותי ולמילתא דרבי יוחנן דהכא לא מלי לאומובי משום דהוה כי ההוא דהמפריש נקבה לפסחו ואי הוה מותיב מרבי שמעון הוה אמינא לסיועיה מדרבנן וממילחא דר׳ אליעזר נמי לא מני לאותביה משום דהוה יחידאה: חצייך בפרומה וחצייך בפרומה. ואם תאמר אמאי לא יועיל והא לא אמר לעיל דלא פשטו קידושין בכולה אלא משום דאיכא דעת אחרת ואינה מתרצה אלא למה ששומעת אבל אם היינו יודעים שמתרצה בכולה פשטו קידושין בכולה והכא גלי דעתה שמתרלה בכולה וי"ל דאי הוי מיירי דאמר לה בלשון קידושין אין ה"נ דהוו פשטו קידושין בכולה אבל הכא איירי דאמר לה הרי את מאורסת לי או בחד מהני לישני דלעיל (דף 1.): הצייך בפרושה היום וחצייך בפרושה למחר. כך אמר לה בפעם אחתי: שתי בנותיך לשני בני. אומר ר״י דמיירי בבנות קטנות דקידושין דאב נינהו דאי בגדולות ואב מקבל קידושין בתורת שליחות פשיטא דבעי פרוטה לכל אחת דשליח לא עדיף ממשלחו דבתר נותן דקאמר לאו דוקא שהרי הנותן ע"כ בתורת שליחות בניו הוא בא ואי בתר נותן אזלינן הוי בעי שתי פרוטות כאילו הבנים בעצמם מקדשין אבל הבעיא היא אי בתר מקבל אולינן לגמרי דשמא אין לחוש אלא שיקבל המקבל שוה פרוטהיי וצ"ל שבירר לאיזה מהם כגון רחל לראובן ולאה לשמעון דאל"כ הוי קידושין שלא נמסרו לביאה®: בתך ופרתך בפרומה. כיון דפרה אין נקנית בכסף שדינא להו בתר בתו והדר בעי בתך וקרקעך דקרקע נקנה בכסף: ורב יוםף אמר צריבי שומא. קודם קידושין קאמר כדפי' בקונטרס" ותימה דלקמן פ"ב (דף מת.) תניא גבי התקדשי לי (h) בשטר חוב וחכמים אומרים שמין את הנייר אם יש בו שוה פרוטה מקודשת ומשמע שמין את הנייר אחר קידושין ואע"ג דמתחלה שומת הנייר לא היתה ידועה ויש לומר דללישנא דאמר בכל דהו כולי עלמא לא פליגי איירי דאמר לה כל דהו וללישנא דבכל דהו נמי פליגי הכי קאמר ואם רוצה לקדשה בשטר שמין את הנייר מתחילה אם יש בו שוה פרוטה מקודשת כלומר אם שמוהו תחילה לאפוקי ממ"ד מקודשת אע"פ שאין בו שוה פרוטה מטעם שטר:

הן ולא דמיהן קרבי. תוס׳ ממולה כו: ז. פי׳ ונתן לה שתי פרוטות עכשיו ואמר לה הכל עכשיו והיינו דאמרינן או דילמא הכי קאמר ניתחלו קדושי הקדושיז. מוס' הכח"ש.

שמע מינה בעלי חיים. פי׳ בקונטרס אם נדחו ידחו לעולם דאיכא למ״ד אין דיחוי אלא בשחוטין אבל בעלי חיים שנדחו חוזרים ונראים ולדידיה קרבה הך בהמה כשחזר ולקח חליה וש"מ דיחוי מעיקרא הוי דיחוי פי׳ כגון זו שמתחילת הקדישה לא

נראית ליקרב דאיכא מאן דפליג דאין דיחוי אלא בנראה ונדחה וש"מ יש דיחוי בדמים פי' יש תורת דיחוי בדבר שאין קדוש אלא לדמיו כגון זו שמתחילה לא הקדישה אלא לדמיה שתמכר ויקדשו למי חליה שהרי ליקרב לחצאין לא היתה ראויה ואפ״ה חל עלה תורח דיחוי לדחות מעל המזבח לעולם ולא אמרינן אין דיחוי אלא בדבר שהוקדש לגופו ליקרב וא"ת למה לי למימר הני תרתי ש"מ יש דיחוי בדמים ודיחוי מעיקרא והלא אי אפשר לדיחוי מעיקרא שלא יהא דיחוי בדמיםא ויש לומר דאשכחן דיחוי מעיקרא אע"ג שקדוש קדושת הגוף כדאמר ר' יוחנן פ' נגמר הדין (סנהדרין דף מז.) כגון אכל חלב והפריש קרבן ח׳ ועבד עבודת כוכבים וחזר בו והואיל ונדחה כשעבד עבודת כוכבים משום דובת רשעים תועבהש ידחה ולאו דוקא נקט התם והפריש קרבן תחלה דה"ה עבד עבודת כוכבים ואח"כ הפריש קרבן דהשתא הוי דיחוי מעיקראב דהא ר״י הוא דאית ליה דיחוי מעיקרא הוי דיחוי אלא משום אידך מילתא דרבי יוחנן דמייתי התם אכל חלב והפריש קרבן ונשתטה וחזר ונשתפה דלא מלי למימר דנשתטה תחילה כיון דשוטה הוא לאו בר הפרשה הואג נקט נמי הפריש קרבן ועבד עבודת כוכבים ואשכחן נמי קדושת דמים אע"ג דלא הוי דיחוי מעיקרא כגון המפריש נקבה לפסחו וילדה זכר והוי קדושת דמים דאין פסח בא מנקבה ולא הוי דיחוי מעיקרא שהרי הולד ראוי להקריב ויש ספרים דגרסינן ש"מ קדושת דמים מדחהי ומפרש דוחה תמורתה מליקרב מדקתני ותמורתה

בד א מיי׳ פ״ג מהל׳ אישות הל"י טוש"ע אה"ע סי' לא :ן

בה ב מיי׳ וטוש״ע שם: נו ד מיי פ"ז מהלי אישות הלי"ח סמג עשין מח טוש"ע שם סעי א:

הגהות הב"ח

(ל) תום' ד"ה ורב יוסף וכו' בשטר וחכמים כל"ל ותיבת חוב נמחק:

תום' ר"י הזקן

פסקא למילתיה. והואיל ואמר מונה והולך [הוא]. הוה ליה כאילו אמר התקדשי לי בפרוטה ועולה חציך בחצי פרוטה וחציך בחצי פרוטה. חציך בפרוטה מהו. דע כי טעם מונה והולך שייך טפי כשמחלק כל החשבון יותר מכשכולל האחד ומחלק כי הכא שאינו מחלק הפרוטה אלא האשה. ומסיק דאף כה"ג אמרינן מונה והולך הוא, הואיל ועביד תרי דבורי לחלק הואיל ועביד תרי דבורי לחלק האשה ורוצה שהקדושין יחולו יחד. כל ביומיה מונה והולך. שהקדושין יחולו היום. שתי חצייך בפרוטה. והולך דהא מצינן למימר מונה אמר ולא שיין מנה והולך אמר ולא שיין מנה והולך לחלק מניינא. בחד יזמנא קאמר. והוא כאילו אמר כולד בפרוטה ומלודשת או . כולך בפרוטה ומקודשת או כולך בפרוטה ומקודשת או דילמא אין אשה מתקדשת לחצאים כלל היכא דליכא טעמא דמונה והולך, תיקו. הילכך בהני תרי בעיי קמאי הויא מקודשת ודאי דאמרינן מונה והולך ואידך בעיא ולא איפשיטא ומקודשת מספק. וכן דעת הר״ם ז״ל [אישות פ"ג ה"י]. ואיכא מאז דמפרש ביה חבריא אוקימתא דאם ביה מהייא אוקימתא דאם תמצא לומר מונה והולך דלעיל, דסבר דאי אמרינן מונה והולך בתרי דבורי כ״ש הכא בחד דיבורא ופסקי והעיקר מה שפירשנו. תדע דאפילו כי אסיק דאמרינן מונה והולך בחצייך בחצי פרוטה הדר בעיא אי אמרינן מונה והולך בחצייך בפרוטה. ועוד היכי תני סיפא מילתא דסתירא ליה לרישא. לשני ומיירי שהבנים עשו צריכי שומא. בקצת פירושים נמצא (ודוק) [דדוקא בשיראי] הואיל ובקיאי כ"ע בשומא דידהו דדבר חשוב הוא וממכא דעתה דאשה ומי אחריני שאין ידוע שווים כל כך בעולם מודה ³ דצריכי כן בעולם מודה איז וצויכי שומא. ומכאן יש להוכיח שאם קדשה בטבעת זהב כיון דדבר חשוב הוא ובקיאי כ״ע בשומא דידיה מקודשת ובלבד שלא יהיה בה אבן דהיא לא בקיאה בשומת האבן ולא סמכא דעתה. ע״כ. וקיי״ל דליתא לדרב יוסף קוֹ ללישנא בתרא, דקי"ל שוה כסף ככסף בונו א, דקד ל שווז כסןי ככסןי אע"ג דלא קייץ כי הך מסקנא דהכא דמסיק לעולם דלא שוי, הילכך אפילו קדשה בטבעת שיש בה אבן אם אמר בכל דהו דהיינו הרי את מקודשת . לי בטבעת זו ודאי הויא אמר לה בחמשין ושוי חמשין . מצי למימר הכי*. מיהו לדעת זה הדין אלא בבגדים מעולים

שהאשה מתאוה להם כמו שנבאר לקמן. ל) שומא. כדמפרש. בכל דהו. שלא אמר לה שהן שוין כך וכך אלא אמר לה התקדשי לי בשיראון אלו. לא סמכא דעתה. שירון שיון כמו שאמר לה ואינה מקרושת עדיין עד שתשום אתון, אבל שמו ולא חזורה בה ודאי מקודשת דהו"ל כמאן דאמר התקדשי לי בזה לאחר שתשומי אותן. שוה כסף. דאמרינן בכל דוכתא ככסף, דוקא היכא דקיץ, שקצוץ ערכו.

גליון הש"ם גמ' בתר נותן ומקבל. עיין נ"מ לו ע"א:

מוסף רש"י

שנדחית בחיים דחויה דיחוי גמור, שאף לכשנראית למה שהיתה ראויה אינה קריבה אלא רועה (פסחים צח.) ואע"ג דהדר מיחזו חידחו לעולם משום דיחוי קמחי (תמורה בו:). דחוי מעיקרא. כגון זו שמתחלת הקדשה נדחית, הוי דחוי. ופלוגתא היא דאיכא למ"ד נראה ונדחה שוב אינו חוזר ונראה. אבל דחוי מעיקרא לא הוי דחוי (שם). יש דחוי בדמים. אפילו דגר שלא קדש תחלה להקרבת גופו אלא לדמיו, כגון הקדיש חליה וחליה השני חולין, דחוי ליקרב לגופו בתחילת הקדישו, אינו קרב עוד לעולם, דהואיל ונדחה ידחה, ולא מימא אין דחוי בקדשים אלא הקדיש לגופו נקדסה מהקריב אבל קדושת ונדחה מהקריב אבל קדושת דמים לא אלימא למימר ביה מורם דחוי ואי אתיא לה שעת הכשר הקרבה כגון הכא דחור לקת חליה תקרב (פסחים צח. ורעי"ז זרחים יר: וחמורה רו: וכעי דיובווים יב: דוננוויוי כו: וכריתות כז.). לישנה החמים שלה יש דחוי נשביל הדמים שלה פרע לקנות חליה של חברו שלא פוע נקוחת חנים של חברי שנה היתה קנויה לו כשהקדישה, שעדיין לא קנה חליה משל חבירו, ואינ"ו נרא"ה למור"י

מוסף תוספות

א שאת היה ראוי לקדושת תוס׳ הרח״ש. ואם כן כיון דאמר דדחוי מעיקרו הוי בדמים. תוס' פסחים לח. ד"ה וש"מ. ר. ולא הוי דיחוי בדמים דתחלת הקדשו למזבח שהרי חייב חטאת אלא שאין . יכול להקריבו עד שיעשה משנשתטה שוטה שהפריש קרבן אין הקדשו הקדש. תוס' סנהדרין מז. ד"ה אכל. ד. משום דפליגי תנאי בבעלי חיים אי נדחין אי לא אשמעינן דר׳ נידחין. תוס' תמורה כו: ד"ה ש"מ, ה. ונהי נמי דהכי קמשני מ"מ מה ס"ד דמקשה וכי לא הוה ידע שיתרץ לו כן. שס. ו. דבעופות לית בהו פדיון, ונעקרה מקדושת מזבח דלא